تەرەڭ سۇيىسپەنشىلىك

ـــــ شي جينپيڭ جولداس جانە اقپاراتتىق قوعامدىق پىكىر قىزمەتى

(باسى 1 - بەتتە)

شيزاڭداعى ءبىرىنشى كۇنگى كەشتە «فۇجيان گازەتى»نىڭ ءتىلشىسى وتتەگىنىڭ تاپشىلىعى سەبەبىنەن جايسىزداندى، بۇدان حابار تاپقان شي جينپيڭ جولداس دەرەۋ ءوزىنىڭ وتتەگى قۇمىراسىن وعان بەرىپ جىبەردى.

6 - ايدىڭ 22 - كۇنى ءبىر قارلى تاۋدان اسقان سوڭ، ءبىر دالالىق اۆتومۇبيل ابايسىزدا جولداعى شۇقاناققا اعىنىپ كەتۋسىپ كەتىپ، اۆتومۇبيلدەگى ادامدار مەن جابدىقتار ۇشىپ بارىپ ورنىنا قايتا ءتۇستى. لاي حاننىڭ الىپ جۇرگەن كامەراسىنىڭ كەسكىن نۇرەۋ تەتىگى ءۇزىلىپ قالدى. "ەندى سۇرەتكە تۇسىرە الا ما، الماي ما، بىلمەيمىن. مەكەمەگە نە دەپ ايتامىن" ، - دەپ قاتتى ابىرجىدى. شي جينپيڭ جولداس شيۇلايدى يىعىنان قاعىپ: "امان بولساڭ بولدى، جابدىق بۇزىلسا، ونى سەن بۇزعان جوقسىڭ، كوپ كورىنىستەر ءتۇسىردىڭ عوي، ەندىگىسىن تۇسىرمەسەڭ دە وقاسى جوق" ، - دەدى، تاعى قالجىڭداپ: "الاڭسىز بول، قايتىپ بارعان سوڭ باسشىلارىڭا تەلەفون سوعىپ كۇا بولىپ بەرۋىمنىڭ قاجەتى بار ما، جوق پا" ، - دەدى. لاي حاننىڭ ءجۇزى قىزارىپ: "سناپ كوردىم، تاڭىپ بىستەتە بەرۋگە بولادى ەكەن" ، - دەدى كۇمىلجىپ. شي جينپيڭ جولداس "جارالانعاندىقتان مايداننان قايتىپايتىن بولدى عوي" دەپ قالجىڭداپ، جۇرتتى دۋ كۇلدىردى.

مىلىن اۋداننىڭ، لاڭشيان اۋداننىڭ، بۇدالا سارايىندا، زاشلۇنبۇ بۇتحاناسىندا شي جينپيڭ نقىلاستى، ەش بۇكپەسىز ەمىن - ەركىن تۇردە زاڭگۇ باۋىرلاستارمەن، مۇناحتارمەن قول السىپ، شۇيىركەلەسىپ، دوستىق سۇيىسپەنشىلىكتى تىلگە الىپ، دۇمالاندى قۇانىشتى كۇيگە شومدى. ونىڭ جۇرتپەن تەز ءتىل تابىساتىن جۇعىسىمدى قاسيەتى زاڭگۇ باۋىرلاستاردىڭ كوڭىلىنەن ورن الدى ءارى لاي جاندى، سونداي - اق اقپارات سالاسىنداعى كاسىپتەستەردى تەرەڭ اسەرلەندىردى.

1999 - جىلى 11 - ايدا فۇجيان ولكەسىنىڭ سول كەزدەگى ۇاقىتتىق ولكە باستىعى شي جينپيڭ ەكونوميكا - ساۋدا ۇاكىلدەر ۇيىرمەسىن باستاپ چۇڭچيڭگە ءۇش قىسالى سۇ قويماسى وڭىرىندەگى ەلدى كوشىرۋگە باعىتتالعان كومەكتەسۋ قىزمەتىن ىستەۋگە باردى، لاي حان دا ۇيىرمەمەن بىرگە تىلشىلىك ىستەي باردى. ۇانجوۋدا شي جينپيڭ جولداس سول جەردە قارجى قوسقان فۇجياننىڭ بىرنەشە كاسىپورىنىن تەكسەرىپ، كومەكتەسىپ سالىپ بەرگەن فۇجيان باستاۋىش مەكتەبىندەگى وقىتۋشى - وقۋشىلارعا امانداسىپ، كومەككە جىبەرىلگەن كادرلارمەن اڭگىمەلەسىپ، جول بويى دامىل المادى. ۇانجوۋ لاي حاننىڭ اتا مەكەنى، 3 جىلدىڭ الدىندا اكەسى ناۋقاستان قايتىپ بولعان، شەشەسى جالعىز تۇرادى. مۇنى بىلگەن شي جينپيڭ جولداس لاي حانعا ارنايى دەمالىس بەرىپ: "كەلگەن سوڭ ۇيىڭە بارماي كەتسەڭ بولمايدى، ۇاقىت شىعارىپ ۇيىڭە بارىپ قايت، شەشەڭە مەنەن سالەم ايت" ، - دەدى. شياۋلاي ۇيىنە بارعان سوڭ شەشەسىنە ولكە باستىعى شي جينپيڭنىڭ سالەمىن جەتكىزدى، قاتتى اسەرلەنگەن اجەي: "بۇل باستىق كەرەمەت قوي! ادامعا، شىنىندا، ەتەنە ەكەن" ، - دەدى قايتا - قايتا القاپ. اجەي ءوز قولىمەن شۇجىق جاساپ، ۇلىنا، ءسوز جوق، ولكە باستىعى شي جينپيڭگە بەرىپ، وعان چۇڭچيڭنىڭ ءدامىن تاتتىرۋدى تاپسىردى...

ءاربىر ءسوزى، ءىس - ارەكەتى، قيمىلى شي جينپيڭ جولداستىڭ بويىنداعى تابيعي كورىنىپ تۇرعان سول ءبىر قۇرمەت، قولداۋ جانە سەنىم، مەن مۇندالاعان شىنايى دوستىق، شىعىسمەدىلىق، جاناسىمدىلىق كىسىلىك قاسيەت ءتىلشىنىڭ جۇرەك تۇكپىرىندە تولقىپ، ءوزىن اسەرلەندىردى ءارى ونى باسقالارعا تاراتتى.

فۇجوۋ تەلەۋيزياسى اقپارات ورتالعىنىڭ سول كەزدەگى مەڭگەرۋشىسى يۋە فۇرۇڭ جەرگىلىكتى تەلەۋيزيانىڭ ءتىلشىسى رەتىندە، جەرگىلىكتى ورىندا تاراتىلاتىن اقپارات باعدارلامالارىن جاساپ قانا قويماي، ولكەلىك تەلەۋيزيا مەن ورتالىق تەلەۋيزياسىنا دا حابار جولدايدى. ۇاقىت ونىمدىلىگىمەن ساناسۋ ءۇشىن، يۋە فۇرۇڭ ىلعي دا قيمىل بولعان جەردىڭ وزىندە تىلشىلىك ىستەيتىن. شي جينپيڭ جولداس قاشاندا بولسىن قۇانا سايكەسىپ، "ءبىر رەت تەباس تارتىپ كورگەن جوق" ، تىلشىلىك ايالتالعاندا: "وسىلار بولدى ما؟ تاعى بار ما؟" ، - دەپ كۇلىمسىرەي سۇرايدى. وسىنداي كەزدەردە يۋە فۇرۇڭنىڭ جۇرەگىن جىلى اعىن كەرنەيدى.

«فۇجوۋ كەشكى گازەتى»نىڭ سول كەزدەگى ورىنباسار باس رەداكتورى چىن چىنجى ۇنەمى شي جينپيڭ جولداسقا ىلەسپە تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزدى. اڭقىلداق مەنەزدى لاۋچىن بىلاي دەدى: "ءاربىر ماقالانى ول قاداعالاپ كورىپ، سوزدەرگە بەلگى سالىپ وقيتىن. ونىڭ كىسىلگى، ءىس تىندىرۋى ءوزىنىڭ ەسىمەمەن سايما - ساي ەدى. ول اسىرىپ سويلەمەيتىن، ءسوزى قىسقا دا نۇسقا، لوگيكالى، جاڭا ويعا تولى، جازعان ەستەلىگىنىڭ وزىنەن ءبىر ماقالا شىعىپ جاتاتىن" .

1999 - جىلدىڭ ايعىندا شاڭحاي دۇڭفاڭ ستانسيا‌سىنىڭ جاڭا عاسىر تىلشىلىك ۇيىرمەسى فۇجيان حالىق رادىيو - تەلەۋيزياسىنىڭ "قاۋىمنىڭ ءسوز سارايتاماسى" ايدارى گرۋپپاسىمەن بىرلەسىپ ءبىر ساعاتتىق تىكە تاراتۋ باعدارلامامەن جاساپ، ولكە باستىعى شي جينپيڭدى تىكە تاراتۋ ۇيىندە سۇحبات بەرۋگە ءارى شاڭحايداعى، فۇجيانداعى تىڭدارماندار كوڭىل بولگەن تاقىرىپتار توڭىرەگىندەگى سۇراۋلارعا جاۋاپ بەرۋگە ۇسىنىس ەتۋدى ءۇمىت ەتتى.

كاسىپتەستەردىڭ ۇسىنىسىن تاپسىرىپ العان سوڭ، فۇجيان تەلەۋيزياسى اقپارات ءبولىمىنىڭ سول كەزدەگى ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى ياۋ يانيۇي ويلانىپ جاتپاستان، ءبىر رەتكى ءماجلىس ارەدىگىندە تىلشىلىك جوباسىن الىپ شي جينپيڭ جولداستى توتە نزدەپ باردى. شي جينپيڭ جولداس: "ءىسساپارعا شقىپاسام بولدى، سۇحبات الساڭىزدار بولادى" ، - دەدى اق جارقىن بەينەمەن. ۇاعدالاسقان كۇنى شي جينپيڭ جولداس تىكە تاراتۋ ۇيىنە جارتى ساعات بۇرىن كەلىپ، جۇرگىزۋشىمەن قىسقا اڭگىمەلەسكەن سوڭ ىشكە كىردى. توقتاۋسىز كەلىپ جاتقان ىستىق لەنيا تەلەفونداري ءبىر ساعات ۇاقىتتىڭ قالاي تەز وتكەنىن بىلدىرگەن جوق. تۇستەن كەيىن ساعات بىردە تىكە تاراتۋ ايالتالىپ، شي جينپيڭ جولداس كوپشىلىكپەن بىرگە عيماراتتىڭ استىعى قاباتىنداعى اسحانادا جاي تاماقتاندى.

20 جىل وتسە دە، وتكەن ىستەر ءالى كوز الدىندا. ياۋ يانيۇي: "ولكە باستىعى شي جينپيڭ وتە باۋىرمال، تىلشىلىك قىزمەتتى ەرەكشە تۇسىنەدى، وعان تىلشىلىك جاساۋعا بارعاندا، ول بارىنشا قولدايدى" ، - دەيدى اسەرلەنە.

1989 - جىلى 10 - ايدىڭ 26 - كۇنى نيڭدى ايماقتىق پارتكومنىڭ شۇجيى شي جينپيڭ ولكەدەگى ءبىر نەگىزگى باسشىنا سەرىك بولىپ جاۋىن - شاشىنا قاراماي، فۇ - ان اۋدانى فانكاڭ اۋىلىنىڭ ماۋجياپيڭ قىستاعىندا اۋىل شارۋاشىلىعىنا تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزدى. فۇ - ان تەلەۋيزياسىنىڭ ۇسىنىس ەتىلگەن ءتىلشىسى جىڭ گۇاڭپيڭ جاڭبىر تيمەۋ ءۇشىن كامەراسىنا شاپانىن جاۋىپ الدى. مۇنى كورگەن شي جينپيڭ جولداس ونىڭ جانىنا بارىپ وعان جاڭبىرلىق ۇستاپ بەردى. مۇنى سول جەردەگى كوپتەگەن كادرلار مەن بۇقارا ءوز كوزدەرىمەن كوردى.

1990 - جىلى كوكتەمدە شي جينپيڭ جولداس ولكەدەن كەلگەن ءبىر باسشىنا سەرىك بولىپ شوۋنيڭ اۋدانىنىڭ جۇڭگو - يتاليا سەلبەستىك تاقتاي ماتەريالدارى سەرىكتەستىگىندە تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزدى. شوۋنيڭ اۋداندىق پارتكوم حابارلاۋ گرۋپپاسىنىڭ ءتىلشىسى گو شياۋچيڭ بيىكتەن كورىنىس الۋ ءۇشىن، ءتورت سيراقتى ورىندىقتىڭ ۇستىنە شقتى. مۇنى كورگەن شي جينپيڭ دەرەۋ بارىپ ورىندىقتى سۇيەپ: "جىگىتىم، ابايلا، قۇلاپ كەتپە" ، - دەدى.

2006 - جىلى «جىجياڭ گازەتى»نىڭ ءتىلشىسى جوۋ يۇڭنان ءبىر قاريا مەن بالانى قورعاۋ ءۇشىن جوۋشاندا‌عى ءبىر شيياحانادا قول اربا سوعىپ قابىرعاسى مەرتكىتكى. شي جينپيڭ جولداس حابار تاپقان سوڭ ارنايى ولكەلىك پارتكوم كەڭسەسى ارقىلى جەرگىلىكتى باسشىلارعا شيياحانا‌عا بارىپ امانداسىپ، كوڭىلىن سۇراۋدى تاپسىردى.

...

جاۋ دىرۇن 2006 - جىلى 8 - ايدا شي جينپيڭ جولداسپەن تاعى كەزدەستى. سول كەزدە «گۇاڭمىڭ گازەتى»نىڭ ورىنباسار باس رەداكتورى بولىپ ىستەيتىن جاۋ دىرۇن جىجياڭعا تەكسەرۋ - زەرتتەۋگە بارعان ەدى. شيزى كولىنىڭ كورىنىسى وزگەشە، كونە دوستار كول بويىندا سەرۋەندەدى، شي جينپيڭ جولداس ءوزىنىڭ جۇرەك ءسوزىن، حالىق ءۇشىن بيىلىك جۇرگىزىپ كەلە جاتقانىنان بەرگى اسەرلەرىن، سونداي - اق حالىقتى باقتىتى تۇرمىسقا كەنەلتۋدەگى بەرىك سەنىمىن بۇكپەسىز كوڭىلمەن اقتاردى. 22 جىل ءوتتى، شي جينپيڭ جولداس اۋداندىق پارتكوم شۇجيىنەن ايماقتىق پارتكوم شۇجيىنە، ونان سوڭ ولكەلىك پارتكوم شۇجيىنە ءوسىپ، مارتەبەسى جوعارىلاسا دا، ادال نيەتى مەن نزگىلگى ءباز - بايىعىسىنداي ەدى.

كەشكى سامال تۇنىق لەپ جەتكىزىپ تۇر، وعان قۇلاق تۇرگەن جاۋ دىرۇننىڭ جۇرەگىن ءالسىن - ءالى جىلى اعىن كەرنەپ ءوتتى.

ەكىنشى، اقپارات قۇرالدارىن سامعاۋدىڭ دەمەۋشىسىنە اينالدىردى

توڭكەرىستىڭ قاسيەتتى مەكەنى يان - ان، يان - چۋان اۋدانىنىڭ لياڭجياحى قىستاعى، 1969 - جىلدان 1975 - جىلعا دەيىن شي جينپيڭ جولداس وسى ارادا 15 جاستان 22 جاسقا دەيىن تۇردى، 7 جىلدا كۇندىز جاپالى ەڭبەك ەتىپ، تۇندە شوگەلدىلىكپەن كىتاپ وقىدى، قاتايماعان جاس توپشىسىمەن قىزمەت ىستەگەننەن كەيىن، تەكسەرىپ - زەرتتەۋ بارىسىندا دارىندىلار تاپشىلىعىنىڭ جىڭدىڭنىڭ داموندىعى ۇلكەن ولقىلىق ەكەندىگىن شىنايى سەزىندى، ول اۋدان اكىمى چىڭ باۋحۋاي سياقتىلارمەن وسى قيىن ماسەلەنى شەشۋدى اقىلداسىپ، "دارىندىلار 9 تارماعىن" ءوزى جازدى.

"دارىندىلار 9 تارماعى" ماي باسپامەن 2000 دانا ۇلكەن ءارپىتى حابارلاندىرۋ ەتىپ باسىلىپ، تۇتاس اۋداندا جاپسىرىلدى. بۇل "تاس" ۇلكەن بولعانمەن، سۋدا تولقىن تۇدىرا المادى. 20 كۇننەن كەيىن شي جينپيڭ جولداس چىڭ باۋحۋايدى نزدەپ بارىپ وعان: "لاۋچىڭ، دارىندىلاردى تەك اۋدان كولەمىنەن عانا قابىلدايمىز دەۋگە كەلمەيدى، اۋداننان قانشا دارىندى شعادى دەيسىز؟ تۇتاس ولكەدەن، بۇكىل ەلدەن قابىلداۋىمىز كەرەك" ، - دەدى. شي جينپيڭ جولداستىڭ ۇسىنىسىمەن چىڭ باۋحۋاي اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ ورگان گازەتىمەن بايلانىس جاسادى، گازەتتىڭ جاۋاپتىسى سول كەزدەگى ساياساتقا توماق كەلىپ، جازاعا تارتىلۋدان الاڭداپ، باسۋدان باس تارتتى. سول تۇستا «حىبەي گازەتى»نىڭ باس رەداكتورى بولىپ تۇرعان ليڭ فاڭنىڭ يدەياسى ازات كىسى بولاتىن، ونىڭ قولداۋىمەن «جىڭدىڭ اۋدانى دارىندىلارعا ەسكىتى ايقارا اشادى» دەگەن تاقىرىپتاعى حابار گۇلدى رامكامەن كورىنەكتىلەندىرىلە قورشالىپ، 1 - بەتتىڭ باسقى ماقالاسى رەتىندە باسىلدى.

حابار جاريالانعاننان كەيىن شار تاراپقا تارالدى، شي جينپيڭ جولداس حۋا لوگىڭ، يۋي گۇاڭيۋان سياقتى ايگىلى ماماندارعا حات جازىپ، ولاردى ەكونوميكا اقىلشىلار ۇجىمىنا قاتىناسىپ، جىڭدىڭنىڭ داموندىنا اقىل قوسىپ، ءجون كورسەتۋگە ۇسىنىس ەتتى. 84 جاستاعى چىڭ باۋحۋاي بۇگىندەرى: "ءبىر جىلدان استام ۇاقىتتا 257 عىلىم - تەحنيكا دارىندىسى قابىلدانىدى. 1983 - جىلى ونەركاسىپ، اۋىل شارۋاشىلىق جالپى ءونىم قۇنى 1979 - جىلداعىدان 63.3% ارتىپ، جىلدىق ورتاشا ارتۋى 10.3%كە جەتتى" ، - دەپ سارناتىپ وتىرادى.

نيڭدىنىڭ شعىسى تەڭىزبەن، باتىسى اسقار تاۋمەن شەكتەسەدى، تەڭىز دەڭگەيىنەن بيىكتىگى مىڭ مەترمەن اساتىن 880 تاۋ بار، تاۋ كوپ، جازىق جەر از، قاتىناسى قولايسىز، ينفورماتسياسى تۇيىقتالعان، ەكونوميكاسى ۇزاق ۇاقىت بويى تۇتاس ولكە بويىنشا ارتتا قالعان. 1988 - جىلى شي جينپيڭ جولداس نيڭدى ايماقتىق پارتكومنىڭ شۇجيى بولعاننان كەيىن، تەكسەرۋ - زەرتتەۋ جۇرگىزۋ ارقىلى ايماق بويىنشا گازەت، رادىيو، تەلەۋيزيا جوق ەكەندىگىن بايقادى، پارتيانىڭ باعىتىن، ساياساتىن قايتا-كەندە نەگىزگى ساتىداعى بۇقاراعا دەر كەزىندە جەتكىزۋگە بولادى؟ "ءارقانداي قىزمەتتە قوعامدىق پىكىردى الدىمەن جۇرگىزۋ كەرەك، نيڭدىدا گازەت بولماسا بولا ما؟" ، "قيىنشىلىق مەيلى قانشا كوپ بولسادا، «مىندۇڭ گازەتىن» شعارۋ كەرەك".

قاراجات تاپشى بولعاندىقتان، شي جينپيڭ جولداس قازىنادان 100 مىڭ يۋان شۇجي زاپاس قورىن تولعىمەن شعارىپ بەرۋدى تالاپ ەتتى؛ ورىن جوق بولعاندىقتان، شي جينپيڭ جولداس نيڭدى بولمىشە اسكەري رايوننىڭ كونە اسكەري جابدىق قويماسىن جالعا الۋ جۇمىسىن ءوزى سايكەستىردى؛ قىزمەتكەر جوق بولعاندىقتان، شي جينپيڭ جولداس ورتا، باستاۋىش مەكتەپ ماعلۇماتىنا عانا يە فۇديڭ اۋدانى اقپارات ءبولىمىنىڭ باستىعى ۋاڭ شاۋجۇيدى دارەجە اتتاتىپ داۋىندىق جۇمىسىنا جاۋاپتاندىردى...

2 ايدان كەيىن شي جينپيڭ جولداس قايتا شعارۋ ءسوزىن ءوز قولىمەن جازعان «مىندۇڭ گازەتى» كادرلار مەن بۇقارانىڭ قولىنا ءتيدى. سول كۇنى اشىلعان قايتا شعارۋ جيىنالىسىندا تۇتاس ايماقتاعى 9 اۋداندا (قالا) تىلشىلەر پۇنكتىنىڭ قۇرىلعاندىعى جاريالاندى، شي جينپيڭ جولداس تىلشىلەر پۇنكتىنىڭ باستىقتارىنا ماڭدايشالىق تاقتايشاسىن تاراتتى ءارى كوپشىلىكپەن بىرگە سۇراقتەكە ءتۇسىپ ەستەلىك قالدىردى.

ايماقتىق پارتكوم مەن اكىمشىلىك مەكەمەسىنىڭ "شابان ۇيرەك بۇرىن ۇشار" ، "ءتورتتى نەگىزگى ساتىعا جەتكىزۋ" ، "تاۋ - وزەندەر دەستىرن جاپپاي وقۋ" ، "جەرگىلىكتى جاعدايعا قاراي كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانۋ" سياقتى شەشىمدەرى مەن ورنالاستىرۋلارى سان مىڭداعان وتباسىلارىنا جەتىپ، كادرلار مەن بۇقارانىڭ كوكەيىنە تەرەڭ ۇيالادى. نيڭدى فۇجياننىڭ ارتىندا قالۋ جاعدايىنان اقىرى قۇتىلدى.

1990 - جىلى شي جينپيڭ جولداس فۇجوۋعا قالالىق پارتكومنىڭ شۇجيى بولىپ كەلدى، تۇتاس قالادا «فۇجوۋ كەشكى گازەتى» سىندى ءتورت فورماتتى 4 بەتتىك ءبىر عانا گازەت بار بولاتىن. گازەت مەكەمەسى مەن ۇگىت ءبولىمىنىڭ بەت سانىن ارتتىرۋ ۇيى بار بولاتىن، شي جينپيڭ جولداستىڭ ۇيى ولارمەن ءبىر جەردەن شعىپ، كەشكى گازەتتى 4 بەتتى ۇلكەن گازەتكە وزگەرتۋدى بار كۇشپەن قولدادى. كەلەسى جىلى شي جينپيڭ جولداس «فۇجوۋ كەشكى گازەتى» كولەمىن كەڭەيتە ءتۇسىپ، ۇلكەن 8 بەتكە وزگەرتۋدى تالاپ ەتتى، سونداي - اق گازەت مەكەمەسىنىڭ عيمارات سالۋىن قولدادى.

گازەتتىڭ بەت سانى كوبەيگەننەن كەيىن، ينفورماتسيا سيىمدىلىعى دا ارتىپ، ورگان گازەتىنىڭ فۇنكتسيالىق رولى كورىنەكتىلەندى، سونىمەن قاتار كەشكى گازەتتىڭ ەرەكشەلىگى ساقتالىپ، ءوز قاراجاتىمەن جازىلۋ سالىستىرماسى 43%كە جەتپەي، پارتيا مەن ۇكىمەتتىڭ ءۇنى سان مىڭداعان وتباسىلارىنا جەتتى.

قىزمەت مەيلى قانشا قاربالاس بولسىن، شي جينپيڭ جولداس كىتاپ وقۋ، گازەت وقۋ ادەتىن باستان - اياق ساقتاپ كەلدى، قۇندى اقپاراتتىق ينفورماتسيالاردى بايقاعان جەردەن دەرەۋ بەكتۇ جازىپ وتىردى. 2000 - جىلى 9 - ايدىڭ 14 - كۇنى فۇجيان ولكەسىنىڭ باستىعى بولىپ تاعايىندالعان شي جينپيڭ جولداس «مىندۇڭ گازەتى»نەن (بۇرىنعى «مىندۇڭ گازەتى») نيڭدى جياۋچيڭ رايونى حۇڭكوۋ اۋىلىنىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، اۋقاتتانعاندىعى جازىلعان ادەبي حابارىن كورگەننەن كەيىن بەكتۇ جازىپ، "تۇتاس اۋىلداعى كادر - جۇرتشىلىقتان قاجىرلىلىقپەن كۇرەس جۇرگىزۋ رۋحىن ۇزدىكسىز ساۋلەلەندىرىپ، ءوز جەرلەرىنىڭ ءىس جۇزىندەگى جاعدايىن تياناق ەتىپ، اۋىل شارۋاشىلىعىن عىلىم - تەحنيكاعا سۇيەنىپ گۇلدەندىرۋ جولىمەن جۇرۋگە تاباندى بولىپ، كەزىندەگى كەدەي، مەشەۋ حۇڭكوۋ اۋىلىن باي، كورىكەيىپ - گۇلدەنگەن سوتسيالىستىك جاڭا حۇڭكوۋ ەتىپ قۇرىپ شعۋ"دى ءۇمىت ەتتى.

شاڭحايدا قالالىق پارتكومنىڭ شۇجيى بولىپ تۇرعان كەزدە، شي جينپيڭ جولداس ءار كۇنى «ازاتتىق گازەتى»، «ۇىنحۇي گازەتى» سياقتى گازەتتەردى ۇنەمى تۇنگى ساعات بىرگە دەيىن وقيتىن. ءبىر جولى شي جينپيڭ جولداس «ازاتتىق گازەتى»نەن ءبىر قىسقا حابارداى وقيدى، وندا جۇ گىلياڭنىڭ ادام تانۇداعى "7 ءادىسى" جازىلعان، سونىمەن ونى قالالىق پارتكومنىڭ زەرتتەۋ كەڭسەسىنە جىبەرۋدى ارنايى بەكىتىپ، پارتيا ستيلى، پاكتىك قۇرىلىسىنا قاتىستى حۇجاتتاردى جازۋ بارىسىندا پايدالانۋدى تالاپ ەتەدى.

قوعامدىق پىكىر باقىلاۋ قىزمەتى شي جينپيڭ جولداستىڭ كوڭىلىندە توتەنشە ماڭىزدى ورىن يەلەدى. ءىس جۇزىندەگى قىزمەت بارىسىندا ورىن تەپكەن ماسەلەلەر مەن جەتەرسىزدىكتەردەن شي جينپيڭ جولداس استە تايساقتامادى. نيڭدىدا ول اقپارات قۇرالدارىنىڭ كادرلارىڭ جەردى زاڭسىز يەمدەنىپ ءۇي سالۋ ماسەلەسىن اشكەرەلەۋىن بارىنشا قولدادى؛ فۇجياندا شي جينپيڭ جولداس دۇڭنان جاساندى سەرىك تەلەۋيزياسىنىڭ "ءتىلشى قيملىنا" "قوعامدىق پىكىر باقىلاۋىن جاقسى ىستەپ، بۇقارانىڭ جۇرەك ءسوزىن اڭىس ەتەيىك" دەگەن ارناۋ ءسوز جازىپ بەردى؛ جىجياڭدا شي جينپيڭ جولداس ءار دارەجەلى پارتكومدار مەن ۇكىمەتتەردەن اقپارات قۇرالدارىمەن بەلسەنە بايلانىس جاساپ، "ءمىنىن كورسەتىپ بەرسە قۇانا قابىلداۋ"دى تالاپ ەتتى؛ شاڭحايدا شي جينپيڭ جولداس قالالىق پارتكوم مەن قالالىق ۇكىمەتتەن قوعامدىق پىكىر باقىلاۋىن بار كۇشپەن قولداپ، كوپشىلىكتىڭ پىكىرىن شەبەرلىكپەن شوعىرلاندىرىپ، شاڭحاي قىزمەتىن جاقسارتۋدى تالاپ ەتتى.

ءۇشىنشى، كەلەلى جاعدايدى باعامداۋدىڭ جانە باتىلدىق

20 - ءاسىردىڭ 80 - جىلدارىنىڭ باس شەنىندە بايتاق جۇڭگو دالاسىندا پارتيا 11 - كەزەكتى ورتالىق كوميتەتى ءۇشىنشى جالپى ءماجلىسىنىڭ كوكتەم سامالى ەستى، الايدا جىلىمىق كەلگەنمەن ءالى دە شىنتقىلدىق بار ەدى، حالقتىڭ يدەياسى الۋان ءتۇرلى كونە سالتتىڭ شىرماۋىنان قۇتىلا قويماعان بولاتىن. «جىڭدىڭ اۋدانى دارىندىلارعا ەسكىتى ايقارا اشادى» ماقالاسىنىڭ بارلىققا كەلۋ بارىسى وسى قات - قابات بۇعاۋلاردى تالقاندىراۋ بارىسى ەدى.

جىڭدىڭ دارىندىلاردى نەسىمەن باۋىرايدى، قانداي ساياسات كادەگە جارايدى، ءونىمدى بولادى؟ شي جينپيڭ جولداس «حىبەي گازەتى»نىڭ ءتىلشىسى لي ناي - يدى ارناۋلى نزدەپ باردى. لي ناي - ي عىلىم - تەحنيكا مەن زيالىلار ساياساتىن تىياناقتاندىرۋعا قاتىستى حابارلاردى حابارلاۋعا ۇزاق ۋاقىت جاۋاپتى بولعان، زيالىلارمەن بارىس - كەلىسى ءجيى. شي جينپيڭ جولداس لي ناي - يدىڭ پىكىرى مەن ۇسىنىس مۇقيات تىڭداپ، عىلىم - تەحنيكا قىزمەتكەرلەرىنىڭ سول تۇستا ءدوپ كەلگەن ءار الۋان قينىشىلىقتارىن، ۇايىمدارى مەن ارماندارىن ەگجەي - تەگجەيلى ەستەلىككە الدى.

جاعدايدى تولىق يەلەۋ نەگىزىندە، شي جينپيڭ جولداس ساياسي پوزيتسيا، قىزمەت ورتاسى، مۇددە ءبولىسى، سيلاۋ مەحانيزمى، اۋىس - كۇيىس راسىماتتارى، تۇرمىستىق ماملە، وتباسىنداعىلاردى ورنالاستىرۋ، كەلۋ - كەتۋ ەرەكشەلىگى سياقتى 9 جاقتان جاڭاشا تىيىمدىلىق جاساۋ ساياساتىن العا قويدى. ۇلكەن جاقتان شارۋاشىلىق جۇرگىزۋ ۇزىندىك ۇقىعى، جارنا ءبولىسى، پايدا ۇلەسى، وتباسىنداعىلاردىڭ "ەگىنشىلىكتەن باسقا جۇمىسقا اۋىسۋى" ، "دارىندىلار عيماراتىن" سالۋ، دارىندىلارعا قىزمەت وتەۋ ورنىن قۇرۋ سياقتىلاردان، كىشىسى تۇرمىستا "جاپپاي اق ىستىق"پەن قامداۋ، استىقتى وتباسىنا دەيىن جەتكىزىپ بەرۋ، كومىردى وتباسىنا دەيىن جەتكىزىپ بەرۋگە دەيىن ساياداي. ونىڭ باتىلدىعىنا، كورەگەندىگىنە، ءادىس - امالىنا قازىرگە دەيىن ءتانتى بولماي تۇرا المايسىڭ.

"'سولشىلدىق' يدەياسىنىڭ ۇزاق ۋاقىت شىرماۋىندا كوپتەگەن ادام زيالىلار جونىندە بوتەن كوزقاراستا بولدى. شي جينپيڭ جولداستىڭ 'جىڭدىڭ 9 تارماعىن' بەلگىلەۋدەگى ەڭ قيىنى ءارى ەڭ شەشۋشى تەتىگى سول كەزدەگى ساياساتتاعى شەكتەمەلەردى جەڭۋگە باتىلدىق، پاراساتتىلىق، جاۋاپكەرشىلىك جانە اسقان ەرلىك كورسەتكەندىگى ەدى" ، - دەدى لي ناي - ي.

1989 - جىلى كوكتەم مەن جازدىڭ ءولاراسىندا قوعامدا سىبىس كوبەيىپ، يدەيا مەن قوعامدىق پىكىر بىلىقتاق كۇيگە ءتۇستى. سول جىلى 5 - ايدىڭ 20 - كۇنى كەشتە نيڭدى ايماعىنىڭ اقپارات قىزمەتى ءماجلىسى ءدال وسىنداي جاعدايدا اشىلدى.

(جالعاسى 3 - بەتتە)